

ГАЛИЦЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
імені В'ячеслава Чорновола
Циклова комісія геодезії, фінансів та загальноекономічних дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник директора
з навчально-методичної роботи

Марина ГЛИНСЬКА

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Управління персоналом

Рівень освіти – фахова передвища освіта

Спеціальність – 274 Автомобільний транспорт

ОПП – Ремонт та обслуговування автомобілів і двигунів

Семестр	За навчальним планом		Аудиторні години				Самостійна робота студента	Форма підсумкового контролю
	К-сть кредитів	К-сть годин	Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні		
VI	2,5	75	32	16			27	залік

Тернопіль, 2022

Розроблено робочою групою у складі:

Копестинська Олена Ігорівна – спеціаліст вищої категорії, викладач циклової комісії геодезії, фінансів та загальноекономічних дисциплін.

Шендірук Наталія Мирославівна – спеціаліст вищої категорії, старший викладач циклової комісії геодезії, фінансів та загальноекономічних дисциплін;

Програму навчальної дисципліни «Управління персоналом» розроблено на основі освітньо-професійної програми «Обслуговування та ремонт автомобілів і двигунів» підготовки здобувачів фахової передвищої освіти за спеціальністю 274 Автомобільний транспорт.

Програму навчальної дисципліни «Управління персоналом» розглянуто та затверджено на засіданні ЦК геодезії, фінансів та загальноекономічних дисциплін протокол № 11 від 24.06.2022 р.

Голова ЦК

Оксана ВАВРИЧУК

Гарант ОП, спеціаліст вищої категорії,
викладач-методист

Любов ГОРИШНА

Завідувач професійного ліцею

Любомир ЧОРНИЙ

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Управління персоналом» належить до дисциплін, які формують спеціальні (фахові) компетентності освітньо-професійної програми підготовки фахових молодших бакалаврів за спеціальністю 274 Автомобільний транспорт.

Обсяг навчального часу для вивчення дисципліни у навчальних планах підготовки фахових молодших бакалаврів визначений вимогами ОПП і становить 2,5 кредити ЄКТС (75 академічних годин).

Метою навчальної дисципліни «Управління персоналом» є ознайомити студентів з основними завданнями і змістом управління персоналом, а також допомогти їм у самостійній роботі з вивчення проблем підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації персоналу підприємства, проблем управління персоналом як цілісної системи цілеспрямованого впливу на кадровий склад підприємства для забезпечення ефективної діяльності колективу і задоволення результатами праці кожного працівника.

Завданням навчальної дисципліни є:

- аналізувати наявну структуру персоналу за основними класифікаційними ознаками;
- розробляти основні складові стратегії та політики управління персоналом на підприємстві залежно від конкретної ситуації;
- аналізувати чисельність, структуру та показники руху персоналу;
- визначати потреби підприємства в професійному навчанні працівників;
- розробляти комплексні програми активізації трудової діяльності персоналу підприємства на основі застосування дієвих методів мотивації трудової діяльності;
- розробляти вимоги до посад і критерії підбору персоналу;
- проводити різні види адаптації працівників до нових умов діяльності.;

Зміст навчальної дисципліни забезпечує формування, розвиток та удосконалення фахових компетентностей, які визначені освітньо-професійною програмою «Обслуговування та ремонт автомобілів та двигунів»:

Загальні компетентності:

ЗК 3 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях та здійснення безпечної діяльності.

ЗК 7 Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 8 Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК 8 Здатність аналізувати технологічні процеси експлуатації, обслуговування та ремонту об'єктів автомобільного транспорту як об'єкта управління, застосовувати експертні оцінки для підготовки рішень щодо подальшого функціонування підприємства, забезпечувати якість його діяльності.

СК 15 Здатність аналізувати техніко – експлуатаційні показники автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів з метою виявлення та усунення негативних чинників для підвищення ефективності та безпеки їх використання.

Після завершення даного курсу здобувач освіти набуває та/або здатний продемонструвати наступні **програмні результати навчання:**

РН 1 Мати спеціалізовані емпіричні, теоретичні та практичні знання необхідні для самостійного виконання складних спеціалізованих завдань у галузі автомобільного транспорту, нести відповідальність за результати своєї діяльності та контролювати інших осіб у певних ситуаціях.

РН 4 Аналізувати та оцінювати необхідну інформацію науково-технічної літератури, базах даних та інших джерелах.

РН 5 Розв'язувати задачі формування трудових ресурсів та професійного розвитку персоналу та виявляти резерви підвищення ефективності праці співробітників об'єктів автомобільного транспорту.

РН 6 Приймати ефективні рішення, аналізувати і порівнювати альтернативні варіанти з урахуванням цілей та обмежень, питань забезпечення якості, а також технічних, економічних, законодавчих та інших аспектів.

РН 20 Аналізувати техніко - експлуатаційні та техніко-економічні показники автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів.

Основними **методами** формування фахових компетентностей у процесі вивчення даної дисципліни є: пояснювально-ілюстративний, частково-пошуковий, дослідницький, продуктивно-практичний, інтерактивні методи: навчальна дискусія, мозковий штурм, тренувальні ігри/вправи, розв'язання задач, ілюстрування, самостійне спостереження, аналіз конкретних ситуацій, метод-проектів.

2.ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назва розділу, модуля, теми програми	Програмні результати навчання	Обсяг годин за навчальним планом		
			Всього	з них:	
				ауди-торних	самос-тійних
1	2	3	4	1	2
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи управління персоналом			28	16	12
1	Персонал підприємства та його структура	Розрізняти структуру персоналу підприємства, розуміти цілі та методи управління персоналом.	5	2	3
2	Кадрова політика підприємства	Розрізняти типи кадрової політики підприємства. Розуміти суть та принципи кадрової політики.	7	4	3
3	Ресурсне забезпечення управління персоналом	Аналізувати технічне, методичне, правове та інформаційне забезпечення управління персоналом.	7	4	3
4	Соціально-психологічні аспекти управління персоналом . Кадрова служба	Знати типи керівництва, характеристики сприятливого психологічного клімату. Розуміти роль HR- менеджера на АТП.	9	6	3
Змістовий модуль 2. Практичні аспекти технічного управління персоналом			47	32	15
5.	Планування та прогнозування в управлінні персоналом	Знати методи планування чисельності персоналу. Аналізувати структуру витрат на персонал. Розрізняти основні види кадрового планування	9	6	3
6.	Професійний добір та адаптація працівників. Рух персоналу на підприємстві	Розрізняти види трудової адаптації. Аналізувати етапи підбору персоналу в організацію. Розрізняти види руху персоналу АТП	9	6	3

7.	Мотивація та стимулювання в управлінні персоналом. Навчання персоналу.	Характеризувати форми і методи професійного навчання. Аналізувати види мотивації працівників.	11	8	3
8.	Оцінка в управлінні персоналом	Розуміти цілі та функції оцінювання персоналу на підприємстві. Знати процедуру атестації персоналу АТП	9	6	3
9.	Ефективність управління персоналом. Соціальне партнерство	Знати зміст колективного договору. Розрізняти організаційну, економічну та соціальну ефективність управління персоналом.	9	6	3
Всього годин:			75	48	27

3.ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи управління персоналом

Тема 1.Персонал підприємства та його структура

Предмет, об'єкт та завдання дисципліни «Технічне управління персоналом підприємства» Взаємозв'язки дисципліни з суміжними курсами навчального плану. Сутність управління персоналом. Складові процесу управління персоналом. Цілі управління персоналом. Суб'єкти та об'єкти в управлінні персоналом. Місія та цілі підприємства. Стратегія підприємства. Персонал підприємства як об'єкт управління. Основні характеристики персоналу. Структура персоналу.

Тема 2. Кадрова політика підприємства

Поняття і значення сучасної кадрової політики підприємств. Об'єкти та суб'єкти кадрової політики. Типи кадрової політики підприємства. Система принципів кадрової політики підприємства. Зовнішні та внутрішні чинники впливу на формування кадрової політики підприємства. Основні завдання кадрової політики в сучасних умовах

Тема 3. Ресурсне забезпечення управління персоналом

Нормативно-правове забезпечення системи управління персоналом. Нормативно-методичне забезпечення управління персоналом. Документи внутрішнього використання, що регламентують виконання функцій з управління персоналом. Кадрове забезпечення системи управління персоналом. Кількісний та якісний склад працівників кадрової служби. Інформаційне та комунікаційне забезпечення системи управління персоналом підприємства. Технічне забезпечення системи управління персоналом підприємства

Тема 4. Соціально-психологічні аспекти управління персоналом .

Кадрова служба

Керівна й виховна роль менеджера. Типи керівників у практиці вітчизняних ділових стосунків. Якості і риси керівника, що досягає успіху. Причини неуспішного керівництва Ознаки сприятливого (позитивного) психологічного клімату. Формування сприятливого психологічного клімату в колективі. Кадрова служба як засіб реалізації кадрової політики. Функції та

завдання кадрової служби підприємства. Ролі сучасного HR- менеджера на підприємстві.

Змістовий модуль 2. Практичні аспекти технічного управління персоналом

Тема 5. Планування та прогнозування в управлінні персоналом

Суть, мета і завдання кадрового планування для ефективного управління персоналом Основні види кадрового планування. Планування чисельності персоналу. Планування витрат на персонал Планування соціального розвитку підприємства. Маркетинг в управлінні персоналом. Прогнозування в управлінні персоналом і його основні завдання.

Тема 6. Професійний добір та адаптація працівників. Рух персоналу на підприємстві

Етапи задоволення потреби підприємства в персоналі. Внутрішні і зовнішні ринки праці як джерела поповнення і оновлення персоналу підприємства. Розстановка персоналу. Ознайомлення з робочим місцем. Адаптація кадрів, її напрямки та види. Форми професійно-кваліфікаційного руху робітників. Горизонтальний та вертикальний рух спеціалістів і службовців на підприємстві. Трудова мобільність працівників на підприємстві. Чинники руху персоналу на підприємств

Тема 7. Мотивація та стимулювання в управлінні персоналом. Навчання персоналу.

Навчання персоналу як чинник підвищення конкурентоспроможності підприємства . Організація системи навчання персоналу. Форми і методи професійного навчання працівників. Кар'єра її напрямки та види. Мотивація та стимулювання в управлінні персоналом .Структура мотиву праці. Поняття стимулу в трудовій діяльності. Види матеріальної мотивації праці. Роль заробітної плати в мотивації праці. Нетрадиційні методи матеріального стимулювання (участь у прибутках, володіння акціями, паєм тощо). Нематеріальні методи мотивації праці

Тема 8. Оцінка в управлінні персоналом

Цілі та функції оцінювання персоналу на підприємстві. Місце оцінки персоналу в системі управління персоналом. Основні складові оцінки персоналу на підприємстві. Поточне оцінювання персоналу. Сертифікація працівників. Атестація керівників і спеціалістів, організація її проведення, роль в оцінці персоналу.

Тема 9. Ефективність управління персоналом. Соціальне партнерство

Коллективний договір як головний засіб зміцнення соціального партнерства. Зміст колективного договору. Загальні засади ефективності в економіці та управлінні. Принцип економічної доцільності в управлінні персоналом. Чинники, які визначають ефективність управління персоналом. Витрати на персонал. Групи витрат роботодавців на персонал. Сутність та показники організаційної ефективності управління персоналом. Сутність та показники економічної ефективності управління персоналом. Сутність та показники соціальної ефективності управління персоналом.

4.ПЕРЕЛІК СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

- СЗ 1.** Персонал підприємства та його структура
- СЗ 2.** Кадрова політика підприємства
- СЗ 3.** Ресурсне забезпечення управління персоналом
- СЗ 4.** Соціально-психологічні аспекти управління персоналом . Кадрова служба
- СЗ 5.** Планування та прогнозування в управлінні персоналом
- СЗ 6.** Професійний добір та адаптація працівників. Рух персоналу на підприємстві
- СЗ 7.** Мотивація та стимулювання в управлінні персоналом. Навчання персоналу.
- СЗ 8.** Оцінка в управлінні персоналом
- СЗ 9.** Ефективність управління персоналом. Соціальне партнерство.

5.САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота полягає у виконанні індивідуальних практичних завдань, складання таблиць-схем, опрацювання теоретичного матеріалу з посібників та інтернет-ресурсів, розв'язування типових задач, представлення презентацій та їх обговорення, складання тез-відповідей на питання самостійного вивчення.

- СР 1.** Основні концепції та підходи до управління персоналом: їх суть та вплив на практику управління організацією
- СР 2.** Кадрова стратегія, її форми та види. Інструменти реалізації кадрової стратегії підприємства.
- СР 3.** Законодавче регулювання робочого часу.
- СР 4.** Методи стимулювання трудового колективу керівником
- СР 5.** Аналіз складу персоналу як основа кадрового планування.
- СР 6.** Шляхи забезпечення підприємства персоналом. Основні процеси руху персоналу на підприємстві.
- СР 7.** Нематеріальна мотивація та її значення в системі регуляції трудової поведінки. Системи преміювання персоналу.

СР 8. Ситуаційне оцінювання працівників. Регулярне планове оцінювання працівників

СР 9. Особливості трудових відносин на підприємствах різних форм власності.

6.ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Форма підсумкового контролю: проводиться у формі диференційованого заліку.

Студенти повинні вміти комплексно, творчо використовувати накопичені знання та уміння, формувати власне ставлення до певної проблеми, обґрунтовувати свою фахову позицію, розв'язувати практичні задачі, аналізувати господарські ситуації тощо. Оцінка рівня отриманих теоретичних знань та практичних навиків студентів здійснюється за 5 бальною шкалою та передбачає стимулювання систематичної, ритмічної самостійної роботи студентів, підвищення об'єктивності оцінки їхніх знань.

Студенти повинні вміти та знати:

- аналізувати чисельність, структуру та показники руху персоналу підприємства;
- оцінювати соціально-психологічний клімат, який панує у колективі;
- визначати потребу у персоналі різних функціональних категорій; -
- визначати доцільність та ефективність тих чи інших форм і методів професійного навчання та підвищення кваліфікації працівників;
- розраховувати та аналізувати показники обороту, плинності та стабільності персоналу;
- використовувати різні методи оцінювання персоналу;
- ефективно застосовувати матеріальні та нематеріальні мотиви трудової діяльності

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА

Основні:

1. Кодекс законів про працю в Україні. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>.
2. Криворучко О. М., Водолажська Т.О. Управління персоналом підприємства: навч. посібник. Харків : ХНАДУ, 2016. 200 с.
3. Посилкіна О. В., Братішко Ю. С., Кубасова Г. В. Управління персоналом : навч. посіб. Харків : НФаУ, 2015. 517 с.
4. Дяків О. П., Островерхов В. М. Управління персоналом : навчально-методичний посібник. – Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 288 с.
5. Балановська Т.І., Гоголя О.П., Драгнева Н.І., Драмарецька К.П., Троян А.В. Управління персоналом: навчальний посібник. 2-ге вид. Київ: ЦП «КОМПРИНТ», 2018. 417 с.
6. Навчальний посібник: Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Управління персоналом» [Електронний ресурс] : Л.С. Борданова, В.Е. Мельничук, Н.В. Рощина Н.В. Семенченко; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. – 103 с.

Додаткові:

7. Про колективні договори і угоди: Закон України від 01. 07. 1993 р. URL <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>
8. Про оплату праці : Закон України від 24. 03. 1995. URL <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>
9. Шкільняк М.М., Овсянюк-Бердадіна О.Ф., Крисько Ж.Л., Демків І.О. Менеджмент: Навчальний посібник. Тернопіль: Крок, 2017. 252 с.
10. Управління персоналом : навч. посіб. / А. О. Азарова, О. О. Мороз, О. Й. Лесько, І. В. Романець; ВНТУ. – Вінниця : ВНТУ, 2017. – 283 с.